

TILSYNS- RAPPORT

Tilsynsrapport – vedtak
Høyskolen for ledelse og teologi

2021

NOKUT

NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – er et faglig uavhengig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet.

NOKUTs samfunnsoppdrag, oppgaver og faglige uavhengighet er definert i universitets- og høyskoleloven og er nærmere spesifisert i forskrifter. I tillegg utfører NOKUT tilsyns- og forvaltningsoppgaver etter delegasjon fra departementet.

Formålet med NOKUTs virksomhet er å sikre og fremme kvalitet i utdanning ved

- å føre tilsyn med, informere om og bidra til å utvikle kvaliteten i norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning
- å godkjenne og informere om utenlandsk utdanning og informere om mulighetene for godkjenning av utenlandsk utdanning og kompetanse i Norge

NOKUTs arbeid skal bidra til at samfunnet kan ha tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning, høyere yrkesfaglig utdanning og godkjent høyere utenlandsk utdanning.

NOKUT bruker sakkyndige i akkrediteringer, tilsyn, evalueringer, godkjenning av utenlandsk utdanning og prosjekter.

Du kan lese mer om arbeidet vårt på nokut.no.

NOKUT er sertifisert som miljøfyrtårn

Institusjon	Høyskolen for ledelse og teologi
Dato for vedtak	24.09.2021
NOKUTs saksnummer	21/00173

Sammendrag

Dette er en tilsynsrapport med enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven¹ § 2 første ledd bokstav b), jf. bokstav a). Tilsynsrapporten er skrevet på bakgrunn av NOKUTs tilsyn med Høyskolen for ledelse og teologi, som ble åpnet 8. januar 2021. Tilsynet har bestått i gjennomgang av innsendte dokumenter fra Høyskolen for ledelse og teologi.

Temaet for tilsynet har vært styringen av institusjonen (internkontroll), med fokus på styrets arbeid med økonomistyring, avtaler med nærstående, planmessig arbeid med likestilling, samt styrets samarbeid med læringsmiljøutvalget og arbeid for å forebygge og forhindre trakassering og seksuell trakassering. Videre har vi sett på styrets sammensetning, styreprotokoll og styreinstruks, åpenhet om styrets arbeid, sammensetning av lokal klagenemnd, studentenes tilgang til studentombud, og tilrettelegging for arbeid i studentorgan.

Tilsynet har avdekket enkelte forhold som etter vår vurdering ikke er i samsvar med rettslige krav. Vi pålegger med dette styret ved Høyskolen for ledelse og teologi å gjøre følgende rettelser:

- Sørge for at styreprotokoll signeres
- Sørge for å utarbeide en styreinstruks i tråd med lovens krav
- Sørge for å kunne dokumentere at klagenemnda oppfyller lovens krav til sammensetning. Dette innebærer at styret skal sørge for en rutine som sikrer at kravene til nemndas sammensetning er oppfylt.
- Sørge for at institusjonen har en fullmaktsstruktur, rutiner for gjennomføring av transaksjoner, og tiltak for etterkontroll, som er egnet til å sikre at kravene til disponering av statstilskudd og egenbetaling overholdes. Dette innebærer at styret skal sørge for
 - en fullmaktsstruktur der det fremgår når innkjøp og budsjettoverskridelser skal presenteres for styret
 - en tydelig fordeling av roller, ansvar og myndighet når det gjelder attestasjon
 - en prosedyrebeskrivelse ved innkjøp
 - å klargjøre innholdet i kriterier som «økonomisk forsvarlig»
 - at institusjonen har tiltak for etterkontroll av økonomirutinene og rutiner for håndtering av avvik
- Sørge for at institusjonen har rutiner som er egnet til å sikre at avtaler med nærstående gjennomføres på markedsmessige vilkår og at dette kan dokumenteres. Videre skal styret sørge for at rutinene sikrer at avtaler med totalbeløp over 10 000 kroner dokumenteres skriftlig.
- Sørge for at institusjonen har kontrolltiltak som er egnet til å sikre at kravene til som stilles til arbeid med læringsmiljø overholdes. Dette innebærer at styret skal sørge for
 - at læringsmiljøutvalget årlig rapporterer om institusjonens arbeid med læringsmiljø til styret og at rapporten følges opp

¹ Lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker

- at institusjonen følger opp arbeidet med forebygging og forhindring av trakassering
- Sørge for at institusjonen har kontrolltiltak som er egnet til å sikre et aktivt, målrettet og planmessig arbeid for likestilling mellom kjønnene for samtlige kategorier av stillinger ved institusjonen. Dette innebærer at styret skal sørge for at det utarbeides handlingsplaner med utgangspunkt i konkrete forhold ved institusjonen.

Frist for retting er ett år fra vedtaksdato. Høyskolen trenger ikke å sende NOKUT dokumentasjon på rettelser, men manglende oppfølging av pålegg vil kunne få konsekvenser på et senere tidspunkt.

Innhold

1 Innledning	6
1.1 Generelt om tilsynet	6
1.2 Kort om Høgskolen for ledelse og teologi	6
1.3 Metode for tilsynet	7
1.4 Grunnlaget for tilsynsrapporten og vedtaket	7
2 Styret	8
2.1 Styrets sammensetning	8
2.2 Styreprotokoll og styreinstruks	9
2.3 Åpenhet om styrets arbeid	10
3 Studentenes rettsstilling	10
3.1 Sammensetning av lokal klagenemnd	10
3.2 Studentenes tilgang til studentombud	12
3.3 Tilrettelegging for arbeid i studentorgan	13
4 Internkontroll	14
4.1 Styrets arbeid med økonomistyring	14
4.2 Styrets arbeid med avtaler med nærstående	18
4.3 Styrets arbeid med læringsmiljø	18
4.4 Styrets kontroll med planmessig arbeid for likestilling	20
5 Reaksjoner	21
5.1 Pålegg om retting	21
6 Klagerett	22

1 Innledning

1.1 Generelt om tilsynet

Kunnskapsdepartementet fører tilsyn med private universiteter og høyskoler, jf. universitets- og høyskoleloven² § 8-5 første ledd. Departementet har med virkning fra og med 1. september 2018 delegert denne oppgaven til NOKUT.

Hovedformålet med tilsynene er å bidra til tillit til den private universitets- og høyskolesektoren ved å kontrollere at institusjonene har tilfredsstillende internkontroll jf. universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd. Tilfredsstillende internkontroll er en indikasjon på at institusjonen forvaltes etter regelverket, og at tilskudd og egenbetaling benyttes etter formålet.

Dersom vi avdekker brudd på regelverket, kan vi pålegge retting, kreve tilbakebetaling av statstilskudd eller ilegge overtredelsesgebyr. Vi kan også treffe vedtak om tvangsmulkt og trekke tilbake akkrediteringen der brudd ikke rettes innen gitt frist. Dette følger av universitets- og høyskoleloven §§ 8-8 til 8-12.

Forvaltningen av institusjonen hører under styret. Det vil si at styret er ansvarlig for å påse at virksomheten drives i samsvar med gjeldende regelverk, og følge opp eventuelle pålegg og reaksjoner fra oss.

NOKUTs tilsyn kan resultere i enkeltvedtak, og skal gjennomføres i samsvar med reglene i forvaltningsloven³. Når det gjelder dokumentoffentlighet, vil reglene i offentleglova⁴ komme til anvendelse.

1.2 Kort om Høyskolen for ledelse og teologi

Høyskolen for ledelse og teologi er et aksjeselskap som har som formål å tilby høyere utdanning innenfor teologi og ledelse for prestetjeneste og annen tjeneste innenfor kirke, skole og samfunn. Videre har institusjonen som formål å drive forskning og utviklingsarbeid, stimulere menigheter og menighetsliv gjennom kunnskapsformidling og veiledning, stimulere til verdibasert innovasjons- og transformasjonsledelse innenfor kirke, skole og samfunn, og sørge for nær og personlig oppfølging av den enkelte student med sikte på å vekke, bevare og utdype sant kristelig liv hos studenten. Høyskolen ble grunnlagt i 2008.

Høyskolen for ledelse og teologi tilbyr akkrediterte studier på bachelornivå i teologi og ledelse og religion og samfunn, samt enkeltemner og årsstudier.

Det fremgår av Database for statistikk om høgre utdanning (DBH) at høyskolen tilsatte nærmere 22 årsverk i 2020, og hadde 283 registrerte studenter per høst 2020.

Institusjonens foreløpige regnskap viser at den i 2020 hadde en omsetning på 18,6 millioner kroner. Av dette utgjorde 3 millioner kroner egenbetaling fra studentene, 14,9 millioner

² Lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler

³ Lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker

⁴ Lov 19. mai 2006 nr. 16 om rett til innsyn i dokument i offentlig virksomhet

kroner offentlig tilskudd og 0,6 millioner kroner andre driftsinntekter. Høyskolens foreløpige årsresultat viser et overskudd på 0,5 millioner kroner, som tilføres egenkapitalen.

1.3 Metode for tilsynet

Formålet med dette tilsynet er å få belyst hvordan styret arbeider med å sikre institusjonens oppfyllelse av de rettslige kravene på et utvalg sentrale områder. Temaet for tilsynet er styringen av institusjonen (internkontroll), med fokus på styrets arbeid med økonomistyring, avtaler med nærstående, planmessig arbeid med likestilling, samt styrets samarbeid med læringsmiljøutvalget og arbeid for å forebygge og forhindre trakassering og seksuell trakassering. Videre har vi sett på styrets sammensetning, styreprotokoll og styreinstruks, åpenhet om styrets arbeid, sammensetning av lokal klagenemnd, studentenes tilgang til studentombud, og tilrettelegging for arbeid i studentorgan.

Vi har innhentet dokumentasjon i begrenset omfang, og har ikke vært på stedlig tilsyn eller gjennomført intervjuer. Dette medfører at våre vurderinger er basert på et dokumentasjonsgrunnlag som ikke nødvendigvis er uttømmende, og at det derfor hefter visse forbehold ved våre konklusjoner. Dybden av vurderingene vil også variere mellom de ulike temaene, avhengig av innholdet i dokumentasjonen vi har lagt til grunn.

Når det gjelder internkontroll, tar vi sikte på å belyse følgende overordnede spørsmål innenfor de ovennevnte rammene:

1. Har styret satt institusjonen i stand til å oppfylle de rettslige kravene?
2. Har styret fulgt opp at de rettslige kravene oppfylles?

Det første spørsmålet retter seg mot eksistensen og egnetheten av styrende dokumenter for hvordan institusjonen skal oppfylle lovpålagte krav. Dette vil typisk være retningslinjer og rutiner som gjelder for de som skal utføre oppgavene. Det andre spørsmålet går ut på om styret følger opp om de styrende dokumentene etterleves i praksis. Styret må dermed ha et system for regelmessig å undersøke om den etablerte styringen av regelverksetterlevelsen både er egnet og om den er gjennomført. Dette er kjernen i internkontroll.

I dette tilsynet vil den oversendte dokumentasjonen gi en indikasjon på om internkontrollen ved institusjonen er tilfredsstillende. Styreprotokollene vil være en sentral kilde i vurderingen av styrets oppfølging med etterlevelsen av de styrende dokumentene. Merk at vi ikke har vurdert selve saksdokumentene som er behandlet av styret. Vi har heller ikke vurdert om eventuell etterlevelse av de styrende dokumentene innebærer at institusjonen faktisk oppfylder de lovpålagte materielle kravene som internkontrollen er ment å sikre.

1.4 Grunnlaget for tilsynsrapporten og vedtaket

Våre vurderinger i denne tilsynsrapporten er basert på opplysninger hentet fra

- oversendte dokumenter
- offentlige registre

- institusjonens nettsted

Vi sendte foreløpig tilsynsrapport med varsel om vedtak til institusjonen 15. juni 2021. I den presenterte vi våre foreløpige vurderinger og konklusjoner. Institusjonen uttalte seg om den foreløpige rapporten i brev av 30. juni 2021. NOKUT har, ved utarbeidelsen av denne tilsynsrapporten, vurdert institusjonens uttalelse, og gjort enkelte endringer fra den foreløpige tilsynsrapporten. Vi vil behandle institusjonens anførsler løpende.

Denne tilsynsrapporten er å regne som et enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b), jf. bokstav a). Dere har rett til å klage på enkeltvedtaket, jf. forvaltningsloven § 28. Mer informasjon om hvordan dere går frem hvis dere ønsker å benytte dere av klageretten, finner dere i rapportens kapittel 6.

Tilsynsrapporten kan bli gjenstand for innsynsbegjæringer, og den er i utgangspunktet åpen for innsyn, jf. offentleglova § 3.

2 Styret

2.1 Styrets sammensetning

2.1.1 Rettslige krav

Krav til styrets sammensetning følger av universitets- og høyskoleloven § 8-1 andre ledd. Styret skal ha minst fem medlemmer. Videre skal styret ha representanter fra studenter og ansatte. Hvis styret har mer enn ti medlemmer, skal hver av gruppene studenter og ansatte ha minst to medlemmer hver.

Styrets sammensetning skal oppfylle kravene om representasjon av begge kjønn, som stilles i likestillings- og diskrimineringsloven⁵ § 28. Kravene skal være oppfylt innen den enkelte valgkrets. «Valgkrets» må her forstås som inndelingen av grupper som skal være representert i styret, det vil si studenter og ansatte. Dersom styret kun har én student- eller ansattrepresentant, kommer ikke kravene om kjønnsrepresentasjon til anvendelse. Har styret to eller tre student- eller ansattrepresentanter, skal imidlertid begge kjønn være representert i hver av de to gruppene. Dette vil kunne innebære at man ikke kan velge de kandidatene som har fått flest stemmer, da hensynet til likestilling veier tyngre.

2.1.2 Vurderinger

Vi ser av oversikten over styrets medlemmer at styret består av åtte personer, herunder fire menn og fire kvinner. Styret har både representanter fra studenter og ansatte.

Etter vår vurdering oppfylder styresammensetningen kravene til medlemsantall og student- og ansattrepresentasjon. Da styret kun inneholder en representant fra hver valgkrets, vil ikke reglene om likestilling komme til anvendelse.

⁵ Lov 16. juni 2017 nr. 51 om likestilling og forbud mot diskriminering

2.1.3 Konklusjon

NOKUT konkluderer med at sammensetningen av styret oppfyller lovens krav.

2.2 Styreprotokoll og styreinstruks

2.2.1 Rettslige krav

Styret er pålagt å utarbeide en styreprotokoll etter hvert styremøte, jf. aksjeloven § 6-29.⁶

Protokollen skal minst angi tid og sted, deltakerne, behandlingsmåten og styrets beslutninger. Protokollen skal i utgangspunktet signeres av alle medlemmene som har deltatt i behandlingen, men der styret har minst fem medlemmer, kan det velges to medlemmer til å signere.

Det følger av aksjeloven § 6-23 at der et selskap har ansattrepresentanter i styret, skal styret fastsette en styreinstruks som gir nærmere regler om styrets arbeid og saksbehandling. Instruksen skal blant annet inneholde regler om hvilke saker som skal styrebehandles og daglig leders arbeidsoppgaver og plikter overfor styret. Instruksen skal også inneholde regler for innkalling og møtebehandling.

2.2.2 Vurderinger

Vi ser av referatene at disse i all hovedsak angir tid, deltakere, behandlingsmåte og styrets beslutninger. Referatene inneholder ikke angivelse av sted, men dette fremgår ved å sammenholde referatene med innkallingene. Det fremgår videre at oversendte styreferater ikke er signert.

Slik det følger av reglene gjengitt over, skal protokollene angi sted, og de skal signeres. Det er følgelig vår vurdering at referatene ikke oppfyller aksjelovens krav til styreprotokoller.

Det følger av høyskolens uttalelse til den foreløpige tilsynsrapporten at «signering av styreprotokoll og angivelse av sted er innført som rutine fra 2021». Vi tar dette til orientering, men opprettholder vår konklusjon da denne endringen ikke er dokumentert.

Når det gjelder styreinstruks, uttaler høyskolen at denne er inkludert i institusjonens vedtekter. Imidlertid er det styret som skal fastsette styreinstruks, jf. aksjeloven § 6-23 første ledd. At styreinstruksen er inntatt i vedtektene, som er fastsatt av eierne, er derfor ikke i tråd med lovens krav. For øvrig minner vi om at styreinstruksen skal inneholde regler om hvilke saker som skal styrebehandles, daglig leders arbeidsoppgaver og plikter overfor styret, samt regler for innkalling og møtebehandling.

2.2.3 Konklusjon

NOKUT konkluderer med at det ikke er opprettet en styreinstruks i tråd med lovens krav.

Vi konkluderer videre med at styret ikke oppfyller kravene til styreprotokoll.

⁶ Lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper

2.3 Åpenhet om styrets arbeid

2.3.1 Rettslige krav

Styret har et ansvar for å sørge for at det er størst mulig åpenhet om alt arbeid som skjer i styret, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd første punktum.

Dette innebærer at styret skal legge til rette for at institusjonens studenter og ansatte er informert om det arbeid som skjer i styret. Det innebærer også at styret har et ansvar for å begrunne eventuelle begrensninger i åpenheten.

2.3.2 Vurderinger

I oversendelsesbrevet har høyskolen redegjort for at datoer for styremøter fremgår av semesterplanen. Videre innkalles det til styremøter en uke før møtene, slik at ansatt- og studentrepresentanter har mulighet til å konsultere «hhv. stab og studentråd».

Institusjonen redegjør videre for at ledelsen aktivt ber om innspill i spesielle saker og at styrets arbeid blir referert på stabsdager.

NOKUT har ikke mottatt noen oversikt over eventuelle stabsdager eller eksempler på «spesielle saker». Vi har heller ikke mottatt rutiner som underbygger redegjørelsen. Regler for innkalling skal fremgå av styreinstruks jf. aksjeloven § 6-23, noe høyskolen som aksjeselskap med ansattrepresentant i styret er lovpålagt å opprette, slik nevnt i rapportens kapittel 2.2. Institusjonen har ikke redegjort for om styreprotokoller gjøres tilgjengelig for ansatte og studenter, og vi kan heller ikke finne noe som tyder på dette.

Vi ser likevel av oversendte innkallinger at styremøteinnkallingene sendes ut en uke før styremøtene. Så lenge student- og ansattrepresentantene får delta i møtene og har anledning til å referere fra dem, er det vår vurdering at dette kan danne et hensiktsmessig utgangspunkt for åpenhet om styrets arbeid.

2.3.3 Konklusjon

NOKUT konkluderer med at det ikke er avdekket begrensning av åpenhet om styrets arbeid i strid med loven.

3 Studentenes rettsstilling

3.1 Sammensetning av lokal klagenemnd

3.1.1 Rettslige krav

Universiteter og høyskoler skal ha en lokal klagenemnd, jf. universitets- og høyskoleloven § 5-1. Klagenemnda skal ha fem medlemmer med personlige varamedlemmer.

Lederen og dennes varamedlem må oppfylle de lovbestemte kravene til lagdommere. Det vil si at de må være norske statsborgere, ikke være fradømt stemmeretten, ha fylt 25 år og

ha juridisk embetseksamen eller mastergrad i rettsvitenskap, jf. domstoloven⁷ §§ 53 første ledd første punktum og 54 andre ledd første punktum. Lederen og dennes varamedlem skal ikke være ansatt ved institusjonen. To av medlemmene skal være studenter.

Representanter for institusjonens eier eller medlem av institusjonens styre kan ikke være medlem av klagenemnda.

3.1.2 Vurderinger

Slik det fremgår av institusjonens oversikt over klagenemndas medlemmer har Høyskolen for ledelse og teologi en lokal klagenemnd. Denne består av fem medlemmer, hvorav to er studenter. Det fremgår videre at alle medlemmene har personlig vara.

Vi kan ikke se at vi har mottatt dokumentasjon på at nemndas leder og vara oppfyller kravene til lagdommere. Det fremgår likevel av oversikten og offentlig tilgjengelig informasjon at de er advokater. Vi har sammenholdt kravene til advokater i domstoloven § 220 og kravene til lagdommere, og ser at disse i stor grad er sammenfallende. Vi legger derfor til grunn at vilkårene er oppfylt. Likevel skal institusjonen kunne dokumentere at medlemmene i klagenemnda oppfyller de kravene som stilles. Institusjonen skal sikre at klagenemnda er korrekt sammensatt, og må derfor ha en ordning for dette.

I uttalelsen til den foreløpige tilsynsrapporten skriver høyskolen at NOKUT i sin vurdering bekrefter at klagenemnda er korrekt sammensatt, og at dette, etter høyskolens mening, viser at høyskolen har rutiner for å sikre sammensetningen. For ordens skyld vil vi presisere at vi ikke gir noen slik bekreftelse, men da kravene til advokater og kravene til lagdommere er såpass sammenfallende, har vi valgt å legge til grunn at klagenemnda er korrekt sammensatt.

Uavhengig av om klagenemnda er korrekt sammensatt eller ikke, fastholder NOKUT at høyskolen ikke har tilstrekkelige rutiner for å sikre at klagenemnda er korrekt sammensatt. Slike rutiner må bl.a. innebære at høyskolen, ved oppnevning av nemndas leder og dennes varamedlem, sørger for å innhente dokumentasjon på at vedkommende oppfyller de lovbestemte kravene til lagdommere, og dermed kan fremlegge denne dokumentasjonen i forbindelse med tilsyn. Høyskolen uttaler at tilsynet har medført at institusjonens rutiner er blitt revidert, og at de nå er vedtatt av styret som instruks. NOKUT har ikke mottatt dokumentasjon på dette.

Vi minner også om reglene om habilitet i forvaltningsloven. Slik det fremstår er et varamedlem av klagenemnda og et medlem av styret gift med hverandre. Institusjonen skal derfor sørge for å avklare habilitetsspørsmål der slike kan forekomme.

3.1.3 Konklusjon

NOKUT konkluderer med at Høyskolen for ledelse og teologi ikke har dokumentert at klagenemnda oppfyller lovens krav til sammensetning, og derfor at institusjonen ikke har tilstrekkelig rutiner for å sikre sammensetningen.

⁷ Lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene

3.2 Studentenes tilgang til studentombud

3.2.1 Rettslige krav

Styret skal sørge for at alle studenter har tilgang til et studentombud, jf. universitets- og høyskoleloven § 4-17 første ledd. Dette innebærer at alle studenter har krav på å kunne henvende seg til et studentombud for å få råd og hjelp i saker som gjelder studiesituasjonen deres.

Det er ikke et krav at studentene skal ha fysisk tilgang til studentombudet. Ordningen med studentombud må imidlertid organiseres slik at alle studenter har tilstrekkelig tilgang. Tilgangen kan ikke regnes som tilstrekkelig hvis studentene i praksis har problemer med å få kontakt med ombudet fordi det har ansvar for et for stort antall studenter eller det av andre grunner er vanskelig å komme i kontakt med. Innenfor denne rammen står institusjonen fritt til å selv velge hvordan den vil organisere ordningen med studentombud.

3.2.2 Vurderinger

I institusjonens redegjørelse fremgår det at høyskolen har en egen avtale med et studentombud, at ombudet er tilgjengelig på telefon og e-post, samt at nærmere informasjon finnes på høyskolens hjemmeside.

I styresak 18/19 på møtet 23. september 2019, fremgår det at studentombud ble ansatt for ett år. Vedlagt styresaken var også forslag til mandat for studentombudet, som ble vedtatt. Vi kan ikke se dokumentasjon på at ansettelsesavtalen er blitt forlenget. Vi ser likevel at studentombudet har levert årsrapport til styret som er behandlet så sent som 26. oktober 2020. På vedtakstidspunkt er studentombudet et annet enn den som ble ansatt i september 2019.

På tilsynstidspunktet kunne NOKUT ikke finne kontaktinformasjon til studentombudet på institusjonens nettsider. Studentombudsordningen skal være et lavterskeltilbud og alle studentene skal ha tilgang. Tilgangen kan ikke anses tilstrekkelig dersom studentombudet er vanskelig å komme i kontakt med. Det er å forvente at kontaktinformasjon til ombudet skal fremgå lett tilgjengelig på institusjonens nettsider.

I uttalelsen til den foreløpige tilsynsrapporten fremgår det at høyskolen er i ferd med å lansere nye hjemmesider, der det skal være enklere å finne frem til studentombudets kontaktinformasjon. Vi ser nå at dersom man går inn på nettsidene og trykker på navnet under bildet av studentombudet, blir man omdirigert til e-postklienten, hvor man får opp studentombudets e-postadresse. NOKUT anser dette som tilstrekkelig. Etter vår vurdering er det dermed ikke noe som indikerer at kravet til tilgang ikke er oppfylt, og vi gir ikke pålegg om retting.

3.2.3 Konklusjon

NOKUT konkluderer med at det ikke er avdekket forhold relatert til studentenes tilgang til studentombud som er i strid med lovens krav.

3.3 Tilrettelegging for arbeid i studentorgan

3.3.1 Rettslige krav

Studentene kan opprette et studentorgan for å ivareta studentenes interesser og fremme studentenes synspunkter overfor institusjonens styre, jf. universitets- og høyskoleloven § 4-1. Tilsvarende kan studenter ved den enkelte avdeling eller grunnenhet opprette et studentorgan for denne.

Institusjonen skal legge forholdene til rette slik at studentorganene kan drive sitt arbeid på en tilfredsstillende måte. På tilsynstidspunktet var det krav om at omfanget av tilretteleggingen skulle spesifiseres i en avtale mellom institusjonen og det øverste studentorgan. Krav om avtale innebærer at institusjonen i samråd med studentorganet må vurdere behovet for tilrettelegging, herunder et eventuelt behov for lokaliteter, kontorutstyr og eventuell dekning av studentorganets utgifter. Det er institusjonen og studentorganet selv som er nærmest til å fastsette behovet for tilrettelegging.

1. august 2021 trådte det i kraft en lovendring, der kravet om avtale ble erstattet med krav om at omfanget av tilretteleggingen skal kunne dokumenteres av institusjonen.

Dokumentasjonskravet skal sikre forutberegnelighet for studentene. Tilretteleggingsplikten innebærer at studentene skal få anledning til å redegjøre for sitt behov, slik at institusjonen kan vurdere hva den må tilby for å oppfylle sin plikt. Disse forutsetningene kan endre seg, slik at hva som til enhver tid er tilfredsstillende ikke nødvendigvis er statisk.

3.3.2 Vurderinger

Siden det rettslige kravet nå er endret, og den ovennevnte lovendringen trådte i kraft først etter perioden som er omfattet av tilsynet, vil det ikke være aktuelt for NOKUT å pålegge retting av forhold med utgangspunkt i verken det tidligere eller det nye kravet. Vi vil likevel presentere våre vurderinger av om lovens krav på tilsynstidspunktet var oppfylt.

Høyskolen for ledelse og teologi har oversendt dokumentet «avtale om tilrettelegging for studentorgan». Innholdet i dokumentet er vedtekter for studentforeningen og stillingsinstruks for studentrådsrepresentanter. Foruten en klausul om godtgjørelse for leder av studentrådet, inneholder dokumentene ingen punkter om tilrettelegging.

Slik det fremgår av det rettslige kravet ovenfor, skal tilretteleggingen skje i samråd med studentorganet. Formålet med dette er at studentorganet skal ha anledning til å komme med innspill og redegjøre for sitt behov for tilrettelegging. Dette vil sikres via avtale, slik loven krevde før endringen.

Det høyskolen har levert er ingen avtale mellom institusjonen og studentorganet, og vi kan derfor ikke se at lovens tidligere krav er oppfylt for tilsynsperioden. Da kravet om avtale nå er bortfalt, er det ikke lenger nødvendig at høyskolen sørger for slik avtale. Imidlertid legger vi til grunn at institusjonen vil forholde seg til regelverket slik det lyder etter lovendringen, og operere i tråd med kravene som stilles.

Høyskolen for ledelse og teologi uttaler i sitt tilsvarende til den foreløpige tilsynsrapporten at det ikke har «vært fremmet noe ønske fra Studentrådet om tilrettelegging utover avtalt

godtgjøring for studentrådsleder», og at institusjonen er «en liten høyskole med et mindre studentorgan og tett kontakt med studentene». NOKUT har ikke vurdert faktisk tilrettelegging for studentorgan i dette tilsynet, da det krever intervjuer med studentene og undersøkelser av deres kjennskap rettighetene som følger av loven. Vi velger derfor å legge høyskolens påstand til grunn, men understreker at institusjonens størrelse ikke er relevant i denne sammenheng, da bestemmelsen ikke gir unntak for mindre høyskoler.

3.3.3 Konklusjon

NOKUT konkluderer med at Høyskolen for ledelse og teologi ikke oppfyller lovens tidligere krav om avtale mellom øverste studentorgan og institusjonen, som spesifiserer omfanget av tilrettelegging. Da kravet om avtale nå er bortfalt, ilegger vi imidlertid ikke pålegg om retting.

4 Internkontroll

Det følger av universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd andre punktum at styret skal etablere og gjennomføre systematiske kontrolltiltak (internkontroll) for å sikre at krav fastsatt i eller i medhold av lov, overholdes. Dette innebærer at styret for det første skal sørge for at organisasjonen er i stand til å etterleve kravene. For det andre skal styret sørge for å følge opp at kravene faktisk etterleves.

Regelen omfatter alle krav i lov og forskrift. Dette innebærer som utgangspunkt at styret må vurdere behovet for kontrolltiltak basert på risikoen for overtredelse av hvert enkelt konkrete krav i regelverket. Risikoen vil kunne variere fra institusjon til institusjon, blant annet med tanke på den enkelte høyskoles størrelse og aktiviteter. Internkontroll er et godt virkemiddel for institusjonene til å sikre av at driften skjer i samsvar med de til enhver tid gjeldende regler. Egnede internkontrollrutiner gir også tilsynsmyndigheten en indikasjon på om driften er i tråd med de krav som stilles i lov og i medhold av lov.

Tilstrekkelig internkontroll bidrar videre til god økonomistyring. For at styret skal kunne forvalte egenbetaling og statstilskudd er de avhengig av å vite hva midlene er benyttet til og hvordan de skal anvendes videre.

Ansvaret for egnede kontrolltiltak består hos styret selv om oppgaver knyttet til etableringen og gjennomføringen kan delegeres. Slik det fremgår ovenfor, har institusjonen et handlingsrom med tanke på utformingen av internkontrollen, men det må kunne påvises at kontrolltiltakene er tilstrekkelige til å oppfylle kravene som stilles i lov. Dette innebærer at det på enkelte områder vil være behov for å etablere skriftlige rutiner.

4.1 Styrets arbeid med økonomistyring

4.1.1 Rettslige krav

Internkontrollbestemmelsen i universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd andre punktum innebærer at det er styrets ansvar å etablere og gjennomføre kontrolltiltak for å sikre at kravene til disponering av statstilskudd og egenbetaling overholdes.

Styret har derfor ansvar for å sørge for kontrolltiltak som sikrer at statstilskudd og egenbetaling benyttes til den akkrediterte utdanningen og innenfor lovens formål, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-3 tredje ledd. Videre må styret etablere og gjennomføre tiltak som sikrer at institusjoner som mottar statstilskudd lar tilskudd og egenbetaling komme studentene til gode, jf. § 8-3 fjerde ledd.

For å sikre en forsvarlig økonomistyring må alle private høyskoler som et utgangspunkt ha en fullmaktsstruktur og rutiner for gjennomføring av transaksjoner, herunder blant annet innkjøpsrutiner. I tillegg må alle institusjoner ha tiltak for etterkontroll og rutiner for håndtering av avvik. Det kan være nødvendig med ytterligere tiltak, dersom risikoen for svikt anses som tilstrekkelig stor.

4.1.2 Vurderinger

NOKUT har gjennomgått oversendt dokumentasjon med henblikk på institusjonens fullmaktsstruktur, rutiner for gjennomføring av transaksjoner og etterkontroll. Det er dokumentet «Økonomirutiner ved HLT», heretter omtalt som «økonomirutinene», som omtaler disse temaene.

Når det gjelder fullmaktsstruktur, fremgår det av økonomirutinenes punkt 8 at det er styret som har budsjettdisponeringsmyndighet, men at de har delegert «generell budsjettdisponeringsmyndighet» til rektor. Rektor har videredelegert generell budsjettdisponeringsmyndighet til avdelingsledere og de ansatte som er budsjettansvarlig for sin avdeling. Sammenholdt med økonomirutinens punkt 7 forstår vi dette som at avdelingslederne har budsjettdisponeringsmyndighet for de innkjøp som er opplistet der. Ved fravær av den som har budsjettdisponeringsmyndighet, vil administrativ leder, som har overordnet økonomiansvar i virksomheten, ha de samme fullmaktene som den som er fraværende.

Økonomirutinene omtaler ikke når eventuelle budsjettoverskridelser eller avvik skal løftes opp til styret eller når styret skal godkjenne innkjøp, med unntak av avtaler med nærstående over 100 000 kroner. Vi kan heller ikke se av styreprotokollene at slike problemstillinger har blitt systematisk presentert for styret og diskutert utover leiekontraktene med nærstående og enkelte budsjettrevideringer.

Vi har videre undersøkt om det foreligger relevante rutiner for gjennomføring av transaksjoner. I økonomirutinenes punkt 7 står det at nyanskaffelser skal godkjennes av ledelsen før man går til innkjøp, og at det ved alle bestillinger skal oppgis referanseperson. Etter at anskaffelsen er godkjent, kan innkjøpet gjøres av den ansatte med budsjettdisponeringsmyndighet i den aktuelle avdelingen. Når faktura for innkjøpet foreligger, følger det av økonomirutinenes punkt 1 at administrativ leder konterer fakturaen og sender den til attestasjon hos budsjettansvarlig for «vedkommende avdeling». Dersom budsjettansvarlig godkjenner fakturaen, videresendes fakturaen til regnskapsfører for kontroll og bokføring. Fakturaer over 50 000 kroner må i tillegg godkjennes av rektor.

Når det gjelder utlegg, følger det av økonomirutinenes punkt 3 at de ansatte kan legge ut for reiser eller innkjøp av pensumbøker, etter først å ha avklart med sin leder om det er budsjettmessig dekning og hjemmel for det. Ifølge økonomirutinenes punkt 4 attesteres utgiftsrefusjonen av budsjettansvarlig i avdelingen, før regnskapsfører kontrollerer at

utbetalingsgrunnlaget er attestert på korrekt måte. Deretter autoriseres utbetalingen av administrativ leder. Utgiftsrefusjon til administrativ leder skal attesteres av rektor.

Videre følger det av økonomirutinenes punkt 6 at Høyskolen for ledelse og teologi har to kredittkort som benyttes av administrativ leder og markedsføringsansvarlig. Ifølge rutinene skal disse kortene kun benyttes for innkjøp der leverandør krever forhåndsbetaling, og faktura ikke kan utstedes. Alle transaksjoner på kredittkortfakturaen skal dokumenteres, og oppgjør for kredittkortet attesteres av administrativ leder. Det står videre at kortinnehaver ikke kan attestere egne kredittkortbilag.

Når det gjelder tilgang til bankkonto og betalingsrettigheter, ser vi at dette er fordelt mellom rektor, administrativ leder, regnskapsfører og økonomileder i Det Norske Baptistsamfunn (deleier av HLT AS). Vi stiller spørsmål ved hensiktsmessigheten av at eier har nevnte tilganger til bankkonto, men forutsetter at høyskolen har gjennomført en tilstrekkelig risikovurdering i dette henseende.

Til slutt har vi sett på institusjonens etterkontroll med økonomirutinene. Administrativ leder er økonomiansvarlig ved høyskolen, men i tillegg har institusjonen en ekstern regnskapsfører. Vi kan ikke se at det fremgår rutiner for bankavstemming og oppfølging av kunde- og leverandørreskontro. Økonomirutinene punkt 9 omtaler likevel at regnskapsfører avstemmer lønn terminvis gjennom året.

Når det gjelder oppfølging av budsjett, står det i økonomirutinenes punkt 9 at regnskapsfører månedlig rapporterer resultatoppsett satt opp mot budsjett, til rektor og administrativ leder. Avvik blir kommentert og fulgt opp i samarbeid mellom regnskapsfører og administrativ leder. Det står videre at regnskapsfører følger opp og dokumenterer kontroll av avvik, samt at regnskapssystemet er nettbasert og at alle relevante parter har tilgang til å kontrollere hverandre.

Vi kan imidlertid ikke se av styreprotokollene at avvik har blitt presentert for styret. Vi kan heller ikke se av styreprotokollene at styret har blitt informert om den økonomiske situasjonen til høyskolen i 2020, slik styret ble i 2018 og 2019. Etter hva vi kan se av styreprotokollene, er det godkjenning av årsregnskapet for 2019 og godkjenning og revidering av årsbudsjett for 2020 som er blitt diskutert på styremøtene angående høyskolens økonomiske situasjon.

Basert på ovennevnte observasjoner, er det vår overordnede vurdering at Høyskolen for ledelse og teologi oppfyller flere av kravene som stilles til økonomistyringen. Det foreligger likevel enkelte mangler som må rettes for at samtlige krav skal anses oppfylt.

Det er vår vurdering at Høyskolen for ledelse og teologi ikke har klare kriterier for når innkjøp og budsjettoverskridelser skal tas opp med styret. Institusjonen må sørge for at slike kriterier fremgår av fullmaktsstrukturen. Videre vurderer vi fullmaktsstrukturen uklar, ved at det fremgår i økonomirutinene punkt 8 at økonomiske forpliktelser skal bekreftes av «en som har budsjettmyndighet». Det må fremgå klart av fullmaktsstrukturen hvilken stilling som kan «bekrefte» en økonomisk forpliktelse.

Det er videre vår vurdering at rutinene for transaksjoner ikke er tilstrekkelige. Vi har observert at det ikke fremgår hvem som godkjenner innkjøp under 50 000 kroner gjort av andre enn administrativ leder, men her vurderer vi at konteringen av administrativ leder

fungerer som en ekstra kontroll av innkjøpet. Det må likevel fremgå hvem som godkjenner administrativ leders innkjøp under 50 000 kroner. Videre må det fremgå hvem som har ansvaret for å godkjenne administrativ leders kredittkortregning. Det er ikke tilstrekkelig at det fremgår at man ikke kan attestere egen regning.

Videre anser vi rutinene for å mangle prosedyrebeskrivelse ved innkjøp. Det må fremgå når det er behov for å hente inn mer enn ett tilbud. Videre er det vår vurdering at det ikke fremgår tydelig hva som menes med at ansatt med budsjett disponeringsmyndighet skal påse at disposisjonen er «økonomisk forsvarlig». Det må komme klart frem hva høyskolen legger i dette kriteriet.

Til slutt er det vår vurdering at Høyskolen for ledelse og teologi ikke har tilstrekkelig etterkontroll av institusjonens økonomirutiner. Det fremkommer ikke av økonomirutinene hvordan avvik skal følges opp, utover at disse blir fulgt opp i samarbeid mellom regnskapsfører og administrativ leder. Det kommer heller ikke frem av rutinene når styret skal informeres om avvik. Vi kan videre ikke se at styret i 2020 har blitt tilstrekkelig informert om institusjonens økonomiske situasjon. Det er et krav i aksjeloven § 6-15 at daglig leder minst hver fjerde måned skal gi styret underretning om selskapets virksomhet, stilling og resultatutvikling.

Når det gjelder manglende rutiner for bankavstemming og oppfølging av kunde- og leverandørreskontro, har vi vurdert at slike oppgaver er naturlig å delegere til regnskapsfører i avtalen mellom høyskolen og regnskapsførerfirmaet. Vi har ikke innhentet eventuell avtale med regnskapsfører, og har følgelig ikke undersøkt hva den regulerer. Det tas derfor forbehold om at dette gjøres av regnskapsfører.

Vår samlede vurdering er dermed at høyskolens rutiner og tiltak ikke er tilstrekkelige for å sikre en forsvarlig økonomistyring av studentenes egenbetaling og offentlig tilskudd. Det er styrets ansvar å føre kontroll med egen økonomistyring, og det må etableres systematiske tiltak som gjør styret i stand til å avdekke svikt ved interne rutiner eller avvik fra regelverket.

Vi registrerer at høyskolen, i uttalelsen til den foreløpige tilsynsrapporten, skriver at de tar NOKUTs vurderinger til etterretning, og har begynt arbeidet med å gjøre nødvendige presiseringer i sine økonomirutiner.

4.1.3 Konklusjon

NOKUT konkluderer med at Høyskolen for ledelse og teologi ikke oppfyller lovens krav om å etablere og gjennomføre kontrolltiltak for å sikre at kravene til disponering av statstilskudd og egenbetaling overholdes. Etter vår vurdering er institusjonens fullmaktsstruktur, transaksjonsrutiner og etterkontroll ikke tilstrekkelig egnet til å sikre at krav om forsvarlig økonomistyring overholdes.

Styret har heller ikke oppfylt sitt ansvar for å sikre at daglig leder minst hver fjerde måned gir styret underretning om selskapets resultatutvikling.

4.2 Styrets arbeid med avtaler med nærstående

4.2.1 Rettslige krav

Internkontrollbestemmelsen i universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd andre punktum innebærer at det er styrets ansvar å etablere og gjennomføre kontrolltiltak for å sikre at kravene som stilles ved gjennomføring av avtaler med nærstående overholdes.

Styret har derfor ansvar for å sørge for kontrolltiltak som sikrer at avtaler med nærstående ikke avviker fra det som ville vært gjennomført mellom uavhengige parter, og at det dokumenteres at dette er tilfellet, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-4 første og andre ledd. Videre må styret etablere og gjennomføre tiltak som sikrer at avtaler med totalbeløp over 10 000 kroner dokumenteres skriftlig, jf. forskrift om private universiteter, høyskoler og fagskoler – krav til regnskap mv. § 5 andre ledd, jf. fjerde ledd.

4.2.2 Vurderinger

Basert på styreprotokollene og foreløpig årsregnskap for 2020, kan det se ut til at høyskolen leier lokaler av to nærstående selskaper. Den ene avtalen ble inngått i 2020 som følge av utbygging på høyskolens ordinære adresse.

Det er dokumentet «Økonomirutiner ved HLT» som omtaler høyskolens rutiner for avtaler med nærstående. Der står det at transaksjoner med nærstående skal bygge på vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper, og at transaksjoner med nærstående som har en verdi på over 100 000 kroner, skal forelegges styret for godkjenning.

Vi vurderer at ovennevnte rutiner ikke er tilstrekkelige til å sikre at avtaler med nærstående gjennomføres i henhold til regelverket. I vurderingen har vi vektlagt at oversendte dokument for transaksjoner med nærstående ikke inneholder retningslinjer for hvordan markedsmessige vilkår skal vurderes og dokumenteres. Vi ser også at begge leieavtalene har vært tema på flere styremøter uten at det har vært presisert at avtalene skal gjennomføres på markedsmessige vilkår. Det fremgår heller ikke av verken rutine eller protokoll at avtalene med nærstående med totalbeløp over kr 10 000 kroner skal være skriftlige.

4.2.3 Konklusjon

NOKUT konkluderer med at Høyskolen for ledelse og teologi ikke oppfyller lovens krav om å etablere og gjennomføre kontrolltiltak for å sikre at kravene som stilles ved gjennomføring av avtaler med nærstående overholdes.

4.3 Styrets arbeid med læringsmiljø

4.3.1 Rettslige krav

Internkontrollbestemmelsen i universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd andre punktum innebærer at det er styrets ansvar å etablere og gjennomføre kontrolltiltak for å sikre at kravene som stilles til læringsmiljø overholdes.

Institusjonen må ha tilstrekkelige kontrolltiltak som sørger for at styret orienteres om institusjonens arbeid med læringsmiljø. På tilsynstidspunktet fulgte det uttrykkelig av universitets- og høyskoleloven § 4-3 tredje ledd at læringsmiljøutvalget rapporterer direkte til styret, og hvert år skal avgi rapport om institusjonens arbeid med læringsmiljø. 1. august 2021 trådte det i kraft en lovendring som innebærer at bestemmelsen ikke lenger omhandler konkret hvilke oppgaver læringsmiljøutvalget skal utføre. For at institusjonen skal ivareta sine forpliktelser etter loven, er det likevel nødvendig at læringsmiljøutvalget fremdeles rapporterer til styret. Et godt samarbeid mellom styret og læringsmiljøutvalget er en forutsetning for å lykkes med læringsmiljøarbeidet.

Videre skal styret innenfor sitt ansvarsområde arbeide for å forebygge og forhindre trakassering og seksuell trakassering, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 13 jf. universitets- og høyskoleloven § 4-3 første ledd.

Vi presiserer at dette ikke er en kontroll med læringsmiljøet som sådan, men at styret sikrer at reglene knyttet til læringsmiljø overholdes, med hovedvekt på samarbeid med læringsmiljøutvalget.

4.3.2 Vurderinger

Det fremgår både av oversendt organisasjonskart og oversikt over læringsmiljøutvalgets medlemmer for 2020/2021 at institusjonen har opprettet et læringsmiljøutvalg. Utvalget består av to ansatte og to studenter.

I institusjonens redegjørelse fremgår det at kommunikasjonsleder er fast medlem i læringsmiljøutvalget, og ivaretar kommunikasjon med ledergruppen. Institusjonen har derimot ikke hatt praksis for å utarbeide en egen årsrapport fra utvalget til styret.

NOKUT har videre mottatt «instruks for læringsmiljøutvalget ved HLT» av 6. september 2017. Denne inneholder en tilnærmet gjengivelse av universitets- og høyskoleloven § 4-3, deriblant kravet om årlig rapportering til styret, i tillegg til noen ytterligere punkter.

Høyskolen har også oversendt «Tiltaksplan mot seksuell trakassering ved HLT». Denne inneholder retningslinjer for hva som kan regnes som seksuell trakassering, og hvem som har definisjonsmakten for hva som oppleves som trakasserende. Videre inneholder den informasjon om hvem man kan henvende seg til dersom man blir utsatt for slik trakassering, og retningslinjer for videre saksbehandling. Det fremgår også av tiltaksplanen at institusjonen ikke har undersøkt om seksuell trakassering forekommer.

Vi ser at institusjonen har sett på tallene fra Studiebarometeret i årsrapporten av 2018, der høyskolen har vektlagt antallet studenter som vet hvor de skal henvende seg ved trakassering og hvor man finner mer informasjon.

Det er vår vurdering at styret ikke arbeider tilstrekkelig med internkontroll av læringsmiljøet. I vurderingen har vi lagt vekt på at læringsmiljøutvalget ikke har levert årlig rapport til styret, til tross for at dette tidligere fremgikk uttrykkelig av loven, og fremgår av egen instruks. Sistnevnte tilsier at dette burde vært fanget opp av utvalget selv, men også at styret ikke arbeider tilstrekkelig med rutinene. Institusjonen opplyser imidlertid i redegjørelsen at de nå er kjent med at dette er et avvik.

Videre innebærer internkontroll at man skal føre et kontinuerlig arbeid med egne rutiner og tiltak. Når institusjonen opplyser å ikke ha undersøkt forekomsten av seksuell trakassering, kan høyskolen verken ha oversikt over studentenes reelle kjennskap til tiltaksplanen, eller om denne fungerer etter sin hensikt. Vi kan heller ikke se at høyskolen har satt seg mål eller arbeidet målrettet for å øke andelen studenter med kjennskap til hvor de skal henvende seg og hvor de kan få mer informasjon, som fremgikk av studiebarometeret. Det foreligger derfor ikke tilstrekkelig arbeid med forebygging av seksuell trakassering ved institusjonen.

I uttalelsen til den foreløpige tilsynsrapporten understreker høyskolen at den arbeider med læringsmiljøet på flere måter enn hva som er vurdert i tilsynet, men uttaler at den ellers er enig i at det kan arbeides mer aktivt med oppfølging av tiltaksplan mot trakassering. Videre uttaler høyskolen at læringsmiljøutvalget har levert årsrapport for 2020/21, som er behandlet av styret. Vi tar dette til orientering.

4.3.3 Konklusjon

NOKUT konkluderer med at Høyskolen for ledelse og teologi ikke oppfyller lovens krav om å etablere og gjennomføre kontrolltiltak for å sikre at kravene som stilles til læringsmiljø overholdes, da læringsmiljøutvalget i tilsynsperioden ikke har levert årlige rapporter til styret. Videre er det ikke dokumentert tilstrekkelig arbeid med forebygging og forhindring av trakassering.

4.4 Styrets kontroll med planmessig arbeid for likestilling

4.4.1 Rettslige krav

Internkontrollbestemmelsen i universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd andre punktum innebærer at det er styrets ansvar å etablere og gjennomføre kontrolltiltak for å sikre at kravene som stilles til planmessig arbeid med likestilling overholdes.

Styret har derfor ansvar for å sørge for kontrolltiltak som sikrer at institusjonen arbeider aktivt, målrettet og planmessig for likestilling mellom kjønnene for samtlige kategorier av stillinger ved institusjonen, jf. universitets- og høyskoleloven § 6-2.

At institusjonen skal arbeide «aktivt» innebærer en handlingsplikt for å oppfylle lovkravet. Kravet til planmessighet innebærer at institusjonen skal ha en systematisk og planlagt tilnærming til arbeidet for likestilling.

4.4.2 Vurderinger

I oversendelsesbrevet redegjør høyskolen for at likestillingsarbeidet følges planmessig og systematisk opp gjennom årsrapporten og styrets beretning. Høyskolen viser til at det der foreligger relevant statistikk med analyser, og at utfordringer og mål konkretiseres.

Institusjonen viser videre til at den i senere år har sikret likestilling i styret, samt at de har et mål om å øke andelen kvinner i faglige stillinger. De har også ansatt to kvinnelige stipendiater, samt oppfordret kvinner til å søke i en tredje utlysning. Sistnevnte er dokumentert med vedlegg til styresak 26/20.

Vi ser av årsrapportene for 2018 og 2019 at høyskolen lister opp kjønnsbalanse for de ulike stillingstypene. Disse fremstår i hovedsak uendret med variasjoner på få prosentpoeng. Det fremgår generelle mål og utfordringer, men ingen konkrete planer for hvordan likestillingen skal bedres.

Etter vår vurdering har ikke høyskolen for ledelse og teologi dokumentert et aktivt, målrettet og planmessig arbeid for likestilling. En gjennomgang i årsrapporten er ikke å regne som tilstrekkelig planmessig arbeid med likestilling. Vi vurderer det som positivt at høyskolen har anbefalt kvinner å søke stipendiatstillinger, men dette er heller ikke tilstrekkelig for å oppfylle kravet. For at kravet skal regnes som oppfylt må det foreligge en handlingsplan eller konkrete tiltak som er egnet til å sikre likestilling mellom kjønnene.

Vi noterer oss at høyskolen, i uttalelsen til den foreløpige tilsynsrapporten, tar til etterretning at det kreves en egen handlingsplan for likestilling.

4.4.1 Konklusjon

NOKUT konkluderer med at Høyskolen for ledelse og teologi ikke oppfyller lovens krav om å etablere og gjennomføre kontrolltiltak for å sikre at kravene som stilles til planmessig arbeid med likestilling overholdes.

5 Reaksjoner

5.1 Pålegg om retting

I kapitlene ovenfor har vi konstatert at Høyskolen for ledelse og teologi ikke oppfyller regelverket på alle områder. Vi pålegger med dette styret å gjøre følgende rettelser, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-8:

- Styret skal sørge for at styreprotokoll signeres, jf. aksjeloven § 6-29 tredje ledd
- Styret skal sørge for å utarbeide en styreinstruks i tråd med lovens krav, jf. aksjeloven § 6-23
- Styret skal sørge for å kunne dokumentere at klagenemnda oppfyller lovens krav til sammensetning, jf. universitets- og høyskoleloven § 5-1. Dette innebærer at styret skal sørge for en rutine som sikrer at kravene til nemndas sammensetning er oppfylt.
- Styret skal sørge for at institusjonen har en fullmaktsstruktur, rutiner for gjennomføring av transaksjoner, og tiltak for etterkontroll, som er egnet til å sikre at kravene til disponering av statstilskudd og egenbetaling overholdes, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd andre punktum, jf. § 8-3 tredje og fjerde ledd. Dette innebærer at styret skal sørge for
 - en fullmaktsstruktur der det fremgår når innkjøp og budsjettoverskridelser skal presenteres for styret
 - en tydelig fordeling av roller, ansvar og myndighet når det gjelder attestasjon
 - en prosedyrebeskrivelse ved innkjøp
 - å klargjøre innholdet i kriterier som «økonomisk forsvarlig»

- at institusjonen har tiltak for etterkontroll av økonomirutinene og rutiner for håndtering av avvik
- Styret skal sørge for at institusjonen har rutiner som er egnet til å sikre at avtaler med nærstående gjennomføres på markedsmessige vilkår og at dette kan dokumenteres, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd andre punktum, jf. § 8-4 første og andre ledd. Videre skal styret sørge for at rutinene sikrer at avtaler med totalbeløp over 10 000 kroner dokumenteres skriftlig, jf. forskrift om private universiteter, høyskoler og fagskoler – krav til regnskap mv. § 5 andre ledd, jf. fjerde ledd.
- Styret skal sørge for at institusjonen har kontrolltiltak som er egnet til å sikre at kravene til som stilles til arbeid med læringsmiljø overholdes, jf. universitets- og høyskoleloven jf. § 4-3 første og tredje ledd. Dette innebærer at styret skal sørge for
 - at læringsmiljøutvalget årlig rapporterer om institusjonens arbeid med læringsmiljø til styret og at rapporten følges opp
 - at institusjonen følger opp arbeidet med forebygging og forhindring av trakassering.
- Styret skal sørge for at institusjonen har kontrolltiltak for å sikre et aktivt, målrettet og planmessig arbeid for likestilling mellom kjønnene for samtlige kategorier av stillinger ved institusjonen, jf. universitets og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd andre punktum, jf. § 6-2. Dette innebærer at styret skal sørge for at det utarbeides handlingsplaner med utgangspunkt i konkrete forhold ved institusjonen.

Frist for retting er ett år fra vedtaksdato. Høyskolen trenger ikke å sende NOKUT dokumentasjon på rettelser, men manglende oppfølging av pålegg vil kunne få konsekvenser på et senere tidspunkt.

6 Klagerett

Denne tilsynsrapporten er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b), jf. bokstav a). Dere kan klage på enkeltvedtaket **innen tre uker** fra denne rapporten har kommet frem til dere, jf. forvaltningsloven §§ 28–29. Klagen bør begrunnes.

Dere sender klagen på e-post til NOKUTs postmottak (postmottak@nokut.no). Vennligst før opp saksnummer som referanse.

Vi har mulighet til å omgjøre vedtaket. Dersom vi ikke finner grunnlag for omgjøring, vil vi videresende klagen til Kunnskapsdepartementet, som avgjør saken.

I forvaltningsloven § 32 kan dere se hvordan dere skal utforme klagen.

Dere kan be om at vi ikke iverksetter vedtaket før klagefristen er ute eller klagen er endelig avgjort av departementet, jf. forvaltningsloven § 42.

Som part i saken, har dere rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.

DRAMMENSVEIEN 288 | POSTBOKS 578,1327 LYSAKER | T: 21 02 18 00 | [NOKUT.NO](https://www.nokut.no)